

Felcím: Sajtóapostolból apostolutód (20. rész)

Cím: **A püspökszentelés sem egyszerű...**

Alcím: **Szerdahelyi Csongor beszélgetése Huzsvár László (1931-2016) nyugalmazott nagybecskereki megyéspüspökkel 2012-ben**

– **A kinevezés nyilvánosságra hozatala után mi következett?**

– Néhány perccel tizenkettő előtt felkértem segédlelkészemet, Ante Kopilovićot, hogy kísérjen át a templomba. A főajtó már zárva volt. A sekrestye ajtón át közlekedtünk. Felkértem a paptestvért, hogy kapcsolja be a harangokat, és lépünk mindketten a szentségház elé. Kérdő tekintettel csodálkozott rám. Megöleltem és elcsukló hangon közöltem: „Engedd meg, hogy tudomásodra hozzam, én vagyok az újonnan kinevezett nagybecskereki megyéspüspök. Ezt a hírt közlik e pillanatokban a harangok. Álljunk az Eucharisziában jelenlévő, köszönetemet elváró Úr Jézus elé.” Úgy álltunk ott ketten, mint akiket megigézett a kiáradó kegyelem. Zúgtak a harangok. A tisztelendő nővérek miértjére édesanyám, akit a karácsonyi napokban mindig vendégül láttam, sírva közölte velük: mostantól a fiam még kevésbé az enyém, az Úr Jézus akaratából ő a bánságiaké, ő a Nagybecskereki Egyházmegye püspöke. Előző este ugyanis közöltem vele, hogy titoktartás köt ugyan, de neki már elmondom, miért szólnak holnap délben a harangok. Délig neki sem volt szabad szólni erről senkinek. Miközben a harangok még mindig zenéltek, Ante paptestvérem továbbra is csodálkozva bámult rám. Meglepetten megkérdezte: „Miért nagybecskereki, miért nem szabadkai?” Kikapcsoltuk a harangokat. Mindketten visszaindultunk a plébániára. Velünk szembe szaladtak a tisztelendő nővérek, kezet csókoltak, sírtak és siettettek: „Jöjjön, egyik telefonhívás a másikat éri, az új püspököt keresik, és mi nem tudjuk, hogy hová tűnt el.” Telefon közelbe érkezve kezembe nyomták a kagylót. Szünet nélkül érkeztek a jókívánások. Több mint két órán át a konyhas nővér kissé dühösen, de könnyörögve és határozott hangon panasolta: „Éhesek vagyunk, tegye le a telefonkagylót...”

– **A püspöknek is parancsolnak...**

– A hír közzététele után alig másfél órával váratlanul beállított hozzám Jung Tamás püspök úr és kíséretében Tietze Jenő nagybecskereki plébános, hogy köszöntsenek a maguk és a püspökség papsága nevében. Örömmel mondták, hogy 1986. december 16-án a Szentszék már egyházmegyévé alakította a kormányzóságot, tehát két éve püspökség vagyunk, és e naptól kezdve van megyéspüspökünk is.

Közcím: **Mérgelődés amiért nem bánáti pap lett a püspök**

– Bizonyára hamarosan sor került a viszontlátogatásra, s ez alkalommal más papokkal is találkozott, a most már püspöki székvárosban, Nagybecskerekben?

– Viszontlátogatásom alkalmából Tamás püspök urat és Jenő plébános urat a plébánia épületben köszöntöttem. Tamás püspök úr ugyanis, aki korábban nagybecskereki plébános volt, kónszekrált püspökként is megtartotta plébániai lakását. Kinevezésekor az egyházjog értelmében lemondott plébánosi szolgálatáról. Ekkor maga helyett segédlelkészét, Tietze Jenőt nevezte ki nagybecskereki plébánosnak. Ott-tartózkodásom idején állandóan csörgött a telefon, akik nem kaptak telefonvégre Újvidéken, azok a nagybecskereki számon kerestek: püspökök, papok, szerzetesek különböző helyekről. Tamás püspök plébániai lakásában kívánt maradni, és biztosítottam őt arról, hogy bármely kérését teljesíteni kívánom. Tietze Jenővel már régóta baráti kapcsolatban voltunk, lelkipásztori munkáját nagyra értékeltem. Már ekkor jeleztem, hogy terveim vannak őt illetően: kellő időben általános helynökömnek kívánom őt kinevezni. Volt e napnak kellemetlen mozzanata is. A szomszédos kormányzósági épület emeletére szintén fellátogattam Géczy Tibor prelátushoz, akire a korábbi belgrádi érsek-apostoli kormányzók helyettes általános helynökként rábízta a bánátsági kormányzóság vezetését. Őrá bízta 1972 után Tamás püspök is a helynöki teendőket, noha Bukatko érsek, korábbi bánátsági kormányzó majd később Turk érsek is figyelmeztették, hogy ne tegye. Géczy nem tudta elviselni Jung Tamás püspökké történt kinevezését. Az általános helynök minden alkalmat megragadott, hogy püspöke életét megkeserítse. E fájdalmas helyzet sok problémát okozott a bánátsági papságnak. Én új jövevényként Géczyt is üdvözölni kívántam. Ajtót ugyan nem mutatott, néhány mondat erejéig elcsevegtünk, majd tudtomra adta, hogy bizonyára „Tamás ostobaságának köszönhetően neveztek ki engem püspökké”. Tamás püspök mindig galambszelídséggel tűrte és szenvedte helynöke gorombáskodását. Én sem utasítottam rendre, „a kívül tágasabb” megoldást választottam.

– Ő volt az, akivel korábban együttműködtek a Képes Biblia magyar szövegének összeválogatásában?

– Igen, ő az. Az egyházmegye papjai arra kértek, ne kísérletezzem Géczy prelátus megszelídítésével, mert minden próbálkozásom hiábavalónak bizonyulna. Bánátságba érkezésemtől kezdve ő egyre Tamás püspököt okolta, amiért az új megyéspüspököt nem a bánátsági papság soraiból választotta a Szentszék. Ugyanakkor a prelátus érdemeiről sem szabad megfeledkezni. Azokban a szörnyű években, amikor százhuszezer német katolikust gyűjtőtáborban éhezettek, húsz templomunkat a „népfelszabadítók” lebontottak,

tizenegynéhány papot kivégeztek, egyházi épületeinket lakókkal tömték tele, és javában folyt az államosítás, ő bátran a helyén maradt, és mint tekintélyes jogász, fékezni igyekezett az *ex lex* tombolását.

– **Hogyan sikerült túljutni ezen a nehézségen?**

– Kénytelen voltam őt hanyagolni és nem venni róla tudomást. Újból és újból rám nyitott, amikor új lakhelyemet rendeztem a kormányzósági épületben, amely most már a püspöki otthon nevet viselhetette. Ebben az épületrészben volt az irodahelyiség, amelyben Géczy úr „ordinált” sok évig. Vele szemben a kormányzósági irattár, benne az 1923-tól kezdődő ügyintézés valamennyi iratkötege és az ugyanekkor a Temesvárról Nagybecskerekre átszármaztatott, bánsági plébániákra vonatkozó iratok, megalapításuktól kezdődően. Ezen az emeleti szinten volt két lakószoba is, és a kormányzósági ülésterem. E helyiségekbe kívántam megfelelő átalakítás után beköltözni. Géczy úrnak el kellett hagynia az épületet, ám ő ezt hevesen ellenezte. Végül engedelmeskedett.

– **Mit ajánlott fel a korábbi helynöknek, hova vonuljon vissza?**

– Semmit sem kellett felajánlanom. Hosszú működése során nem volt hajlandó beköltözni ebbe az egyházi épületbe. Nagybecskereki születésű volt, családi otthonában lakott, ahonnan naponta bejárt hivatalába. A délelőtti hivatali órák lejárta után haza távozott. A nap további szakaszában megközelíthetetlen volt.

Közcím: **Nehéz volt elköszönni Újvidéktől**

– **Az újvidéki plébánosságtól könnyű volt-e megválnia?**

– Kinevezésemről értesítettem Zvekanović püspök urat. Kértem további intézkedését az újvidéki plébánia átadásáról. Ideiglenes jelleggel segédlelkészemet, Ante Kopilovićot nevezte ki a plébániai ügyek vezetőjének. Kinevezésem pillanatától az Egyházi Törvénykönyv szerint természetesen megszűnt plébánosi munkaköröm. Továbbá megszűnt egyházzogi jelenlétem a Szabadkai Egyházmegyében is. Rám szakadt a költözködés gondja. Ezt azonban másodlagosnak tekintettem. Lelki szempontból nehezebb feladatot jelentett elköszönni Újvidéktől tizennyolc évi szolgálatot követően.

– **Eddigi pályafutásának másik feladatkörét, a Hitélet szerkesztését miként oldotta meg?**

– Arra gondoltam, hogy egy-két évig tovább végzem szerkesztőségi munkámat. Főmunkatársamnak, Komáromi Borbálának felajánlottam, hogy költözzön ideiglenesen Nagybecskerekre, legyen segítségemre a szerkesztési munka mellett a püspökségi levéltár

rendezésében is. Ezzel egy időben felkértem Harmath Károly ferences atyát, hogy vegye át az általam 1969-től beindított *Katolikus Kincses Kalendárium* szerkesztését és kiadását. Majd egy évvel később, 1989-ben a huszonhat év alatt a szívemhez nőtt *Hitélet* további szerkesztésére is őt kértem fel. Borbálát helyettes főszerkesztőmet, aki 1972-től készséges segítőtársam volt, Károly atyával arra kértük, hogy főmunkatársként továbbra is gondozza a *Hitéletet*.

– **Hogyan állt össze a szentelésre meghívottak listája?**

– Természetesen meghívtam az ország katolikus püspökeit, Magyarországról Paskai László esztergomi érseket, aki nem sokkal később bíborosi kinevezést kapott, Dankó László kalocsai érseket és Gyulay Endre szeged-csanádi püspököt. Nem feledkeztem meg az erdélyi magyar katolikus püspökökről sem. Mindannyiukat meghívtam. A belföldi püspökök közül Perko Franz, belgrádi metropolita érsek, korábbi ordináriusom, Zvekanović Mátyás, Ćiril Kosđakovói püspök, Đuro Kokša zágrábi segédpüspök és Slavomir Miklovs kőrösi görög katolikus püspök jelezte érkezését. A többiek nem válaszoltak.

– **Hogyan értelmezte azt a tényt, hogy az ország többi főpásztora nem is válaszolt a meghívásra?**

– Nem beszélhetek kimondottan rosszindulatról. Nagybecskerek számukra „Távol-Kelet” volt, tőlük sok száz kilométerre. Talán az egyre bizonytalanabb országos politikai helyzet is visszatartotta őket.

– **Mikor kapott a Szabadkai Egyházmegye új főpásztort?**

– Zvekanović püspök ekkor még nem érte el a 75. életévhez kötött korhatárt. Utódját, Péntes Jánost 1989 májusában nevezte ki a Szentatya. Előbb szülőfalum, Horgos plébánosa volt közel két évtizeden át.

– **Önt kik szentelték püspökké?**

– Gabriel Montalvo nuncius érseket kértem felszentelő püspökömnek. Társszentelő volt Perko metropolita érsek és természetesen Jung Tamás püspök.

– **Felszentelése liturgiáján ezek szerint kevés magyar szó hangzott el. Talán csak a szentmisét kísérték magyar énekükkel a hívek?**

– Kénytelen-kelletlen előnyt kellett adni a latin nyelvnek. A szentmise kezdetének a szövegét latinul imádkoztuk. Kivételt képezett a tanító rész, melyet magyarul, németül, horvátul, bolgáruul és csehül végeztünk. Az egyházmegye hívei ugyan kilencvenöt százalékban magyarok, a kisebbségieknek ez által jeleztem nyitottszívűségemet. Az evangélium után történt a püspökké szentelés. Ez után a szentelő érsek a püspöki székhöz vezetett, és ekkor köszöntötték új főpásztorukat az egyházmegye papjai, majd a nuncius az oltárhoz vezetett. A

felajánlástól kezdve magyarul végeztem a szertartást, ekkor már mint főcelebráns. A magyarul nem tudó főpásztorok imalapról latinul olvasták a kánon szövegét.

Közcím: ... **kicsi Bánságom nagyon szeretem**

– **Mit tartalmazott a székfoglaló programbeszéd?**

– Igen egyszerű volt. Elmondtam, hogy ami velem történt, az Isten kegyelmi ajándéka, és ismételen kérem a Szentlelket, hogy szolgálatom egész idején kiáradó irgalma kíséren. Örömmel üdvözöltem jelenlevő püspök testvéreimet, akiknek szeretetébe ajánltam magamat, egyházmegyénket, papjainkat és híveinket. Mindannyiukat arra kértem, hogy mostantól tekintsenek bánságinak, magukénak. A Bácskából érkezett paptestvérektől és hívektől úgy kértem imáikat, hogy továbbra is tekintsenek magukénak. Szeretetem irántuk is örökös a szívemben. A szülőfalumból érkezetteket külön a Mennyei Atya irgalmas szeretetébe ajánlottam. Kértem a *Hitélet* olvasóit, hogy annak eddigi szerkesztőjét püspökként is hordozzák szeretetükben.

– **A szertartást díszebéd szokta követni.**

– Tavaszias, majdnem húsz fokos időben a székesegyházzal szembeni szálló éttermébe sétáltunk át a már említett főpapokkal. A meghívottak között ott voltak a szerb ortodox, a szlovák evangélikus és a magyar református püspök testvérek és az őket kísérő lelkészek. Nem maradhettek ki a polgári hatóságok képviselői, így a Tartományi Vallásügyi Bizottság elnöke és kísérője, a város polgármestere stb. Velünk ünnepeltek továbbá az egyházmegye papjai, az előbbi egyházmegyéből érkezett paptestvérek és a Zágrábból érkezett évfolyamtársaim. Külön asztalnál ültek rokonaim, szerkesztőségi munkatársaim, barátaim és az ünnepi misét kísérő énekkar tagjai. Egymás után hangzottak el a püspökök és a polgári hatóságok üdvözlő beszédei. Ezt megelőzően természetesen én üdvözöltem asztali köszöntővel kedves vendégeimet. Váratlanul egy operett dalsor jutott eszembe, amely így hangzott: „Nagybecskereken kimondom kereken, hogy kicsi galambom nagyon szeretem”. Rögtönzött átalakítással így idéztem: „Nagybecskereken kimondom kereken, hogy kicsi Bánságom nagyon szeretem”. Papjaink mintegy vezényszóra tapsorkánba kezdtek és fortissimo ebben a változatban énekelték a dalt. A vendégek összlétszáma kétszázon felül volt.

(Folytatjuk)

Képaláírás:

H_1_20resz:

Aki átvette a „sajtóapostolkodást”: Harmath Károly OFM, azaz ferences atya. Jó választás volt. Fejlesztette a Hitéletet, létrehozta az Agapé kiadót, mely több száz kiadványt készített.

H_2_20resz

VAGY színesben:

H_3_20resz

Az új püspökről elkészültek az első „hivatalos” fényképek